

אודינה

ב יום השישי האחרון, בשעות הבוקר, הוזמן ח"כ אריאל שרון לפגישה עם הרמטכ"ל, שנקבעה עוד לאותו יום, בשעות הצהריים.

כאשר הלך אריק לפגישה שנקבעה לו, הוא לא ידע אם ייצא ממנה כחברי-כנסת או כחיל-מילואים בצה"ל. התקנה שהתקנה הממשלה שבועיים קודם-לכן לפי מידותיו, שקבעה כי חבר-כנסת מדרגת אלוף-מישנה ומעלה לא יוכל לשרת שירות-מילואים בצה"ל, לא הותירה לו את האפשרות לחיות בשני העולמות — זה של צה"ל והעולם הפוליטי.

אריק הלך לפגישה מתוך ידיעה ברורה, כי אם יציעו לו בהתפקיד פיקודי בכיר בשדה בשירות-המילואים של צה"ל, כמינוי לשעת-חירום, הוא יזרוק מאחרי גבו את חברותו בכנסת. זאת היתה הדרך היחידה שהותירו בפניו, בשיחות מוקדמות שנערכו עימו, לגבי סוג מינוי-החירום שיקבל, הוסכם על התפקיד שלמענו מוכן היה אריק לוותר על מקומו בכנסת.

אולם עוד באותו יום נעשה מאמץ אחר, רון, למנוע את חזרתו של אריק שרון לצה"ל, אחרי שהסתבר כי כל המהלומות מתחת-לחגורה שהונחתו עליו לא הפילו אותו על ריצפת הזירה, נעשה הניסיון האחרון לדחוף אותו אל הפינה, כדי שיריים את ידיו וייכנע.

באותו בוקר הוענק מינוי-חירום לאלוף (מיל.) ישראל טל, הידיעה על כך פורסמה כבר בעיתוני הצהריים. לאריק הסיכור כי המינוי שניתן לטל הוא המינוי שהובטח לרעצמו, אלה שינוי מהלך זה, בקוותם כי זה יהיה הנוקדאוס שימוטט את אריק, ציפו כי לכשיודע לו הדבר יחזור בו, אולי, מכוונתו. אלא שאריק הלך עד הסוף, ודחף את מתנגדיו לפינה.

זה מה שנשאר בשבילי? שאל בלגלוג אחר שהוצע לו מינוי-חירום שונה לחלוטין טין מזה שהובטח לו חגיגית, זה מה שאפשר לקבל?

הוא היה במצבו של מהמר, שהותירו לו הימור על קלף אחד בלבד — פתוח. אריק החליט להמר גם על הקלף שאיש לא האמין שהוא יסתכן בו. הוא הסכים לקבל את המינוי.

והרבה אנשים בצמרת המדינה נדהמו, כאשר השיב אריק על ההצעה שהוצעה לו במילה אחת: "בסדר".

מישחק העוקץ שנוהל נגד אריק ואשר הגיע לשיאו השבוע, נמשך זה שנה וחצי. ביולי 1973 נאלץ אריק לפרוש מצה"ל אחרי שהסתבר לו כי המשך ה"קאריירה הצבאית שלו נחסם בפניו וכי הוא לא יוכל לשרת המועמדים לתפקיד.

ואת אלי תבור

קיד הרמטכ"ל הבא, שלושה חודשים אחר-כך הוא מצא את עצמו שוב במדים, כמפקד אגודה במילחמת יום-הכיפורים, הוא האמין או שירותו במילואים בתקופת המלחמה ישמש לו קרש-קפיצה לחזרה לשירות בצה"ל. אבל התנגדותו של הרמטכ"ל דאן, רבי-אלוף דויד אלעזר, ב"תמיכת שריהביטחון משה דיין, שרצה את אריק כשיתוף פוליטי ולא במיסגרת הצבא, אילצה אותו לפשוט את המדים.

כעבור כמה שבועות, כאשר הפך אריק אחד המבקרים החריפים ביותר של צורת ניהול המילחמה, בוטל גם מינוי-החירום שלו במילואים. אריק, שהצליח בהימור הפוליטי שלו ללכד את מיפלגות הימין במיסגרת הליכוד, הפך חבר-כנסת. נראה היה כי נסתם הגולל על הקאריירה הצבאית שלו.

אלא שבינתיים התחוללו שינויים רבים בשני תחומים: הפוליטי והצבאי.

בתחום הפוליטי, כפרלמנטר, לא מצא אריק את מקומו. איש דינאמי וביצועי מסוג

גו, לא היה מסוגל להיות מרותק לכסאו בכנסת, לשמוע שטף של הבלים שהיו בי-אוזניו בירבורים-בעלמא. לרעצמו חסר כושר-הביטוי הפרלמנטרי. כל עוד נשקף סיכוי לקמת ממשלת ליכוד לאומי, שב-מיסגרתה ודאי היה מוענק לאריק תיק של שר, קרצה לו אולי האפשרות לפעולה ב"צונית במיסגרת מיניסטריאלית. לא היה זה מיקרה בלבד שאריק החליט להתפטר מהכנסת כדי לחזור לצה"ל, באותו שבוע בו התברר סופית כי אפסו הסיכויים להקימת ממשלת ליכוד.

גם בתחום הפעילות המיפלגתית הגיע אריק למבוי סתום. כאשר יום את הקמת

הדרך לרמטכ"ליות נפתחה שוב

הליכוד, היו לו תוכניות מרחיקות-לכת לגבי הפעילות המפלגתית, גם אם הליכוד יישאר באופוזיציה. הוא האמין שניתן לנהל מיפלגה כמו שמנהלים אגודה, רצה להתמסר לתוכנית תוכניות-פעולה בכל ה"שטחים, כדי להבהיר מה תעשה האופוזיציה כאשר תגיע לשלטון. שותפיו למישיגה צחקו לתמימותו, מאחרי גבו.

במיפלגתו-שלו, המיפלגה הליברלית, הפך אריק מיטרד. ניסיונותיו לבטל את מיסגרת-החשיבות בליכוד עלו בתוהו. הסיכור לו כי לא יוכל לערער את מנהיגותו של מנחם בגין, ואילו כמה מהשותפים האחרים לליכוד, כמו שמואל תמיר, תיעב אריק בצורה קיצונית.

במצב זה, נוכח חילופי-המישמרות שניערכו בצה"ל ונוכח סכנת המילחמה המחודשת, שהתקרבה והלכה, קרצה לו מחדש הקאריירה הצבאית. נוצר מצב שבו היה צה"ל זקוק לאריק ואריק מצידו היה זקוק לחזרתו לצה"ל.

בתחילת חודש יולי השנה, בדיוק שנה אחרי שפרש מתפקיד אלוף-הפיקוד-הדרום, נערכו הגיושים הראשונים בדבר האפשרות להחזיר את אריק לצה"ל. תחילה דובר על אפשרות להתגייסותו מחדש ל"צבא הקבע, אולם אפשרות זו נקטעה באיבה, נוכח התנגדותה ואיומיה של גולדה מאיר, שיצחק רבין נכנע לה.

אבל הנושא לא נשכח. בעקשנות הר"אופיינית לו, לא הניח אריק לעניין לה"עלם. הוא לחץ וחזר ולחץ בכל הזדמנות, כדי שיחזירוהו לשורות צה"ל. בדרוכו ל"השגת מטרה זו עמדו שלושה מיכשולים: הרמטכ"ל מרדכי גור, שריהביטחון שמעון פרס וראש-הממשלה יצחק רבין, שכל אחד מהם בתורו צידד או התנגד להחזרתו של אריק לצה"ל, בכל פעם בנימוק אחר.

ב תדירות של אחת לכמה שבועות

צפה הבעיה ועלתה. תחילה היה מייקוח על שאלת התפקיד שיועד לאריק כאשר יחזור לצבא. אריק רצה בתפקיד אחד, ואילו הרמטכ"ל הציע לו אחר. כאשר היה כבר אריק מוכן לקבל את התפקיד הנוצץ, הוסרה ההצעה מעל הפרק. אריק הודיע כי הוא מוכן לחזור לצה"ל בכל תנאי, ואז הציג מוטה גור וטו על הרעיון, "שוב של שרון לשירות סדיר עלול לשבש את העבודה ההארמורית של הפיקוד הבכיר החדש". טען מר"גור, היחסים הפנימיים בין רבין, פרס וגור, הם שהכריעו מדי-פעם את כפות המאזניים לזכותו של אריק או לחובתו.

כמה וכמה פעמים הבטיח יצחק רבין להסדיר את החזרתו של אריק לצבא, אלא שבכל פעם לא יכול לעמוד בהבטחתו. פעם היה זה בגלל התנגדות הרמטכ"ל, ופעם אחרת בגלל הלחצים שהפעילו עליו שרי-הממשלה האחרים, ובראשם חיים ברילב, שראו באריק מוקצה-מחמת-מיאוס. לבסוף לא נותרה בפני אריק אלא דרך אחת לחזור לצה"ל: באמצעות מינוי חירום במילואים. רבין נטה להעניק לו מינוי כזה, לא רק משום שהעריך את היוניותו של אריק לצה"ל, במשך תקופה ארוכה השתעשע רבין ברעיון להעניק מינוי-חירום גם לרמטכ"ל לשעבר, רבי-אלוף דויד ("דדו") אלעזר, שהתפטר אחרי פירסום מסקנות דו-החיבויים של ועדת אגרנט. רבין ידע שהענקת מינוי-חירום ל"דדו", שהוא ידיו האישי, עלולה להי"תקל בתגובה נועמת מצד חלק מן הציבור, ורצה לרכך אותה בהענקת מינוי-חירום דומה, בריזומני, לאריק ולדדו.

אלא שאז גברו הלחצים על רבין, והוא נאלץ להסכים לתכתיב שכפו עליו חברי

רובב עובב